

Szkoła Podstawowa nr 7 im. gen. Leopolda Okulickiego w Tarnobrzegu

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z MATEMATYKI kl. IV - VIII

Przedmiotowy System Oceniania z matematyki został opracowany na podstawie:

1. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019r. (poz. 373) w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych.
2. Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania w Szkole Podstawowej nr 7 w Tarnobrzegu.
3. Programu nauczania matematyki w szkole podstawowej pt. „Matematyka z plusem”.
4. Podręczników: „Matematyka z plusem”, Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe, autorstwa Małgorzaty Dobrowolskiej i Piotra Zarzyckiego.

Spis treści:

- I. OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIÓW - co oceniamy
- II. CELE OCENIANIA
- III. SKALA OCEN
- IV. SPRAWDZENIE WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW
- V. ZASADY ORGANIZOWANIA I OCENIANIA FORM AKTYWNOŚCI UCZNIOWYCH
- VI. SPOSOBY POPRAWIANIA PRAC PISEMNYCH
- VII. SEMESTRALNE I KOŃCOWOROCZNE OCENIANIE UCZNIÓW
- VIII. ZASADY INFORMACJI ZWROTNEJ
- IX. SPOSOBY INFORMOWANIA RODZICÓW I UCZNIÓW O INDYWIDUALNYCH OSIĄGNIĘCIACH
- X. ZASADY WSPÓŁPRACY Z UCZNIAMI, RODZICAMI I PEDAGOGIEM SZKOLNYM W CELU POPRAWY NIEZADOWALAJĄCYCH WYNIKÓW NAUCZANIA
- XI. WYMAGANIA ORGANIZACYJNE NA LEKCJACH MATEMATYKI
- XII. POZIOMY WYMAGAŃ
- XIII. WYMAGANIA OGÓLNE NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE SZKOLNE
- XIV. WYMAGANIA SZCZEGÓLNE NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE SZKOLNE
- XV. DOSTOSOWANIE PSO Z MATEMATYKI DO MOŻLIWOŚCI UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI WYMAGANIAMI EDUKACYJNYMI
- XVI. EWALUACJA PRZEDMIOTOWEGO SYSTEMU OCENIANIA
- XVII. KONTRAKT MIĘDZY NAUCZYCIELEM A UCZNIEM

I. OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIÓW – co oceniamy

Rozpoznaje się i ocenia osiągnięcia ucznia w zakresie:

1. Jego matematycznych wiadomości z danego semestru bądź roku
 - a) znajomość i rozumienie pojęć
 - b) stosowanie poznanych algorytmów działań.
2. Jego umiejętności
 - a) analizowanie i interpretowanie danych
 - b) stosowanie poznanych pojęć w sytuacjach typowych i nietypowych
 - c) porównywanie, uogólnianie i wnioskowanie.
3. Posługiwanie się językiem matematycznym.
4. Aktywności matematycznej na lekcjach i w pracy pozalekcyjnej
 - a) systematyczne i samodzielne odrabianie prac domowych
 - b) udział w konkursach itp.

II. CELE OCENIANIA

1. Pobudzanie uczniów do systematycznej pracy i rozwoju, wspieranie motywacji.
2. Wskazanie kierunku dalszej pracy przez zwrócenie uwagi na sukcesy i braki.
3. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności ucznia za osobiste postępy.
4. Wdrażanie uczniów do samooceny i umiejętności planowania własnej nauki.
5. Dostarczenie nauczycielom możliwie precyzyjnej informacji o poziomie osiągania przyjętych celów kształcenia matematycznego, szczególnie w zakresie umiejętności.
6. Dostarczenie rodzicom bieżącej informacji o osiągnięciach ich dzieci.

III. SKALA OCEN

1. W klasach IV - VIII obowiązuje następująca skala ocen bieżących, klasyfikacyjnych śródrocznych, rocznych i końcowych z zajęć edukacyjnych:

Stopień	Ocena cyfrowa
niedostateczny	1
dopuszczający	2
dostateczny	3
dobry	4
bardzo dobry	5
celujący	6

2. Dopuszcza się stosowanie plusów i minusów przy ocenach bieżących.
3. Oceny są jawne.
4. Na wniosek ucznia lub jego rodziców (opiekunów) nauczyciel ustnie uzasadnia ustaloną ocenę.

IV. SPRAWDZENIE WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW odbywa się w formie:

1. pisemnej:
 - a) prace klasowe
 - b) testy
 - c) sprawdziany
 - d) kartkówki
 - e) prace domowe
 - f) projekty
 - g) prace dodatkowe
 - h) praca w grupach

2. ustnej:
 - a) odpowiedzi ustne
 - b) aktywność uczniów na lekcjach
 - c) praca w grupach
 - d) jakość pracy i aktywność na lekcji oraz w zajęciach dydaktyczno - wyrównawczych
3. aktywność uczniów poza zajęciami obowiązkowymi:
 - a) udział w konkursach przedmiotowych
 - b) udział konkursach interdyscyplinarnych.

V. ZASADY ORGANIZOWANIA I OCENIANIA FORM AKTYWNOŚCI UCZNIWA

Prace pisemne (prace klasowe, sprawdziany testy, kartkówki, projekty) są punktowane i w zależności od zdobytych punktów wystawiona jest ocena wg poniższej skali:

% maksymalnej liczby możliwych do zdobycia punktów	stopień
0% – 29%	niedostateczny
30% – 49%	dopuszczający
50% – 69%	dostateczny
75% – 89%	dobry
90% - 100%	bardzo dobry
Ocena bardzo dobra + zadanie dodatkowe	celujący

1. **Praca klasowa (sprawdzian)** - samodzielna praca ucznia na lekcji (45 min) w formie pisemnej obejmując wiadomości i umiejętności dotyczące jednego działu (szeroki zakres i różnorodność zadań, oceny 1-6) lub praca sprawdzająca półroczna (roczna).
 - a) Prace klasowe są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem, dokonując wpisu do dziennika a uczniowie zapisują tę informację w zeszytach i podany jest zakres sprawdzanych umiejętności i wiadomości.
 - b) Praca klasowa poprzedzona jest lekcją powtórzeniową na której utrwalony jest zakres materiału.
 - c) Uczeń nieobecny na pracy klasowej musi ją napisać w terminie uzgodnionym z nauczycielem (nie przekraczającym dwóch tygodni).
 - d) Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną jest zobowiązany do poprawy pracy pisemnej w czasie i formie uzgodnionej z nauczycielem. Na oddzielnej lekcji jest poprawa pracy klasowej i omówienie jej wyników.
 - e) Prace klasowe przechowuje nauczyciel i są do wglądu dla uczniów i ich rodziców do zakończenia zajęć w danym roku szkolnym.
 - f) W przypadku, gdy uczeń otrzyma z pracy klasowej mniejszą niż maksymalna liczbę punktów (tzn. 100%), a rozwiąże zadanie dodatkowe lub jego część, nauczyciel może ustalić dla tego zadania oddzielną punktację, zsumować punkty i wystawić ocenę w skali 1-5 lub wystawić oddzielną oceną lub przyznać plusa.
2. **Test** - praca pisemna zawierająca zadania zamknięte lub zadania zamknięte i otwarte, przeprowadzona w zamian za pracę klasową i na takich samych zasadach.

W ciągu całego roku szkolnego odbędą się 3 testy:

 - **Sesja 1** to test diagnozujący uczniów na początku roku szkolnego,
 - **Sesja 2** to test sprawdzający wiedzę i umiejętności z pierwszego półrocza,
 - **Sesja 3** to test sprawdzający wiedzę i umiejętności z całego roku.

Wszystkie testy będą oceniane i fakt ten zostanie odnotowany w dzienniku lekcyjnym w postaci oceny. Nie ma możliwości poprawy powyższych testów.

➡ **W klasie VIII przewidziane są dodatkowe testy przygotowujące uczniów do egzaminu ósmoklasisty.**

- 3. Sprawdzian** - samodzielna, pisemna praca ucznia na lekcji (30 min) obejmująca wiedzę i umiejętności w danym dziale (wąski zakres, oceny 1-5).
- Sprawdziany są zapowiadane z trzydniowym wyprzedzeniem i podany jest zakres sprawdzanych umiejętności i wiadomości.
 - Zatrzymanie sprawdzianu (nie oddanie go) jest równoznaczne z otrzymaniem oceny niedostatecznej.
 - Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną jest zobowiązany do poprawy sprawdzianu w czasie i formie uzgodnionej z nauczycielem.
 - Uczeń poprawia pracę tylko raz i do dziennika wpisywane są obie oceny.
 - Uczeń nieobecny na sprawdzianie lub poprawiający ocenę piszę ją w ramach godzin dydaktyczno – wyrównawczych prowadzonych przez nauczyciela lub na innej lekcji ustalonej z nauczycielem.
 - Sprawdziany przechowuje nauczyciel i są do wglądu dla uczniów i ich rodziców do zakończenia zajęć w danym roku szkolnym.

➡ **Dodatkowo w klasie VIII ocenie podlegać będą próbne egzaminy ósmoklasisty.**

- 4. Kartkówka** - samodzielna, pisemna praca ucznia na lekcji (15 min) obejmująca wiedzę i umiejętności z 1 - 3 ostatnich tematów lekcyjnych (oceny 1-5) lub sprawdzenie ostatniej pracy domowej.
- Kartkówki nie muszą być zapowiadane.
 - Kartkówka nie musi być poprawiana ani pisana w innym terminie przez nieobecnych uczniów.
 - Po sprawdzeniu i ocenieniu są oddawane uczniom.
- 5. Odpowiedzi ustne** - sprawdzenie wiadomości i umiejętności ucznia w formie ustnej wypowiedzi.
- Termin odpowiedzi nie jest podawany do wiadomości ucznia.
 - Uczeń ma czas na zastanowienie się.
 - Po otrzymaniu oceny niedostatecznej z odpowiedzi (rozwiązania zadania na tablicy), uczeń w ciągu tygodnia może ją poprawić, ale wcześniej powinien zgłosić chęć takiej poprawy nauczycielowi. Forma poprawy jest ustna.
 - Odpowiedź ucznia trwa około 5-10 min.

Na ocenę wpływają następujące kryteria:

- czy odpowiedź jest na temat (jasna, konkretna);
 - w jakim stopniu uczeń potrafi posługiwać się językiem matematycznym;
 - czy odpowiedź ucznia jest samodzielna i wskazuje na umiejętność logicznego kojarzenia faktów matematycznych;
 - tempo pracy ucznia;
 - znajomość poznanych reguł matematycznych i umiejętność ich stosowania w zadaniach.
- 6. Praca domowa** - zadawana na bieżąco, mająca na celu utrwalenie wiadomości i umiejętności z lekcji bieżącej lub będąca przypomnieniem wiadomości z klasy programowo niższej.
- Zadanie domowe jest obowiązkowe.
 - Praca ucznia wykonywana jest w domu.
 - Uczeń nie otrzymuje oceny niedostatecznej, gdy przed lekcją zgłosił nauczycielowi, iż nie potrafił w domu sam wykonać zadanej pracy, powinien jednak wówczas pokazać pisemne próby rozwiązania wszystkich przykładów lub zadań.
 - Jeżeli uczeń nie zgłosi przed lekcją braku zadania domowego lub nieprzygotowania do lekcji, otrzymuje ocenę niedostateczną (nawet jeżeli jest to po raz pierwszy w danym semestrze).
 - Uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (do 3 razy w semestrze). Przez nieprzygotowanie do lekcji rozumiemy: brak zeszytu, brak pracy domowej, niegotowość do odpowiedzi, brak pomocy potrzebnych do lekcji.

- f) Uczeń, który nie odrobi zadania domowego ma obowiązek odrobienia pracy na najbliższą godzinę lekcyjną. Jeśli tak się nie stanie, otrzymuje ocenę niedostateczną.
- g) Brak zeszytu przedmiotowego, zeszytu ćwiczeń jest równoznaczne z brakiem zadania domowego.
- h) Na okres przerw świątecznych i ferii nie zadaje się zadań domowych bieżących.

Prace domowe mogą być sprawdzane w następujący sposób:

- wybiórczo na ocenę podczas lekcji (rozwiązane na tablicy z wyjaśnieniem),
- poprzez głośne odczytanie przez ucznia,
- wspólnie z całą klasą,
- w formie pisemnej - kartkówka.

7. Udział w konkursach matematycznych i interdyscyplinarnych

1. Konkursy mają na celu motywowanie ucznia do dalszego rozwoju i stwarzają warunki do samodzielnej pracy.
2. Uczniowie mogą brać udział w konkursach:
 - a) wewnątrzszkolnych - laureaci (I,II,III miejsce) otrzymują częściową ocenę celującą;
 - b) zewnątrzszkolnych:
 - laureaci konkursu lub finaliści olimpiady matematycznej na szczeblu powiatowym, wojewódzkim lub krajowym otrzymują ocenę śródroczną/roczną celującą,
 - finalista etapu międzyszkolnego – otrzymuje częściową ocenę celującą.

8. Projekty

Kryteria ocen projektów edukacyjnych

Arkusz oceny		
Etapy realizacji projektu	Umiejętności uczniów	Uwagi dotyczące oceny
Zrozumienie tematu i celów projektu	<ul style="list-style-type: none"> • dyskusja w grupach o temacie, • przedstawienie koncepcji rozwiązania, • motywacja wyboru koncepcji, • podział pracy na poszczególnych członków grupy 	Uczniowie dokonują samooceny.
Zbieranie i opracowanie danych (informacji)	<ul style="list-style-type: none"> • selekcja wiadomości, • ocena zdobywanych informacji, • korzystanie z konsultacji 	Podczas konsultacji nauczyciel zbiera informacje o pracy poszczególnych uczniów.
Praca w grupie	<ul style="list-style-type: none"> • wzajemne przekazywanie informacji, • słuchanie siebie nawzajem, • podejmowanie decyzji, • rozwiązywanie kwestii spornych, • samoocena efektów i postępów swojej pracy 	Uczniowie dokonują samooceny.
Prezentacja projektu	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystanie czasu prezentacji, • zainteresowanie gości przedstawianym projektem, • prezentowanie wykonanej pracy (precyzja wypowiedzi), • oryginalność opracowania projektu i jego prezentacja, • realizowanie projektu zgodnie z instrukcją. 	Ocena prezentacji jest częścią składową oceny projektu. Uczniowie uczestniczą w ocenie projektu.

Kryteria oceny projektu	Liczba punktów
Zrozumienie tematu i realizacja celów projektu	5
Korzystanie z różnych źródeł informacji, ich selekcja i ocena	5
Prawidłowy podział ról w zespole	5
Współpraca w grupie	5
Oryginalność projektu	10
Estetyka wykonania projektu	10
Wykorzystanie czasu prezentacji i zainteresowanie nią słuchaczy	5
Zgodność realizacji projektu z instrukcją	5

Punkty uzyskane z projektu są przeliczane na stopnie według przyjętej w szkole skali.

VI. SPOSOBY POPRAWIANIA PRAC PISEMNYCH

1. Prace klasowe, testy i sprawdziany są obowiązkowe.
2. Praca klasowa, testy i sprawdziany są poprawiane i oddawane w terminie do dwóch tygodni, natomiast kartkówki w ciągu siedmiu dni.
3. Każdą pracę klasową (test, sprawdzian) napisaną na ocenę niedostateczną uczeń jest zobowiązany poprawić. Poprawa odbywa się w ciągu 2 tygodni od dnia podania informacji o ocenie. Uczeń poprawia pracę tylko raz, w dzienniku znajdują się obie oceny.
4. Każdą pracę klasową, napisaną na ocenę niesatysfakcjonującą ucznia, można poprawić. Poprawa jest dobrowolna i odbywa się w ciągu 2 tygodni od dnia podania informacji o ocenach. Uczeń poprawia pracę tylko raz i brana jest pod uwagę ocena z pracy poprawionej.
5. Poprawie nie podlegają kartkówki z zadań domowych.
6. Uczeń nieobecny na pracy pisemnej musi ją napisać w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
7. Uczeń, który podczas prac pisemnych korzysta ze źródeł nie ustalonych przez nauczyciela otrzymuje 0 punktów i traci możliwość poprawy tej pracy. Otrzymuje ocenę niedostateczną.
8. Uczeń za celowe utrudnianie prowadzenia lekcji oraz utrudnianie uczenia się innym traci możliwość poprawiania oceny.
9. Uczeń, który w terminie nie poprawi oceny, traci prawo do poprawy tej pracy.
10. Nie ma możliwości poprawy sprawdzianów diagnozujących.
11. Sprawdzone i ocenione prace klasowe/ sprawdziany/ testy oraz inna dokumentacja dotycząca oceniania jest udostępniona uczniowi lub jego rodzicom do dnia zakończenia zajęć w danym roku szkolnym.

VII. SEMESTRALNE I KOŃCOWOROCZNE OCENIANIE UCZNIÓW

1. Ocena śródroczna (roczna) jest ustalona ze wszystkich ocen cząstkowych z uwzględnieniem preferencji ocen z prac klasowych.
2. Ocenę semestralną (roczną) nauczyciel wystawia przed klasyfikacją, uzasadniając ją.
3. Uczniowie i ich rodzice mogą prosić o dodatkowe wyjaśnienia do wystawionej oceny.
4. Ocena semestralna (roczna) nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych, ale przy jej wystawianiu pod uwagę będą brane również:
 - postępy ucznia,
 - aktywność,
 - systematyczność i pilność,
 - samodzielność pracy,
5. Ocena roczna obejmuje osiągnięcia ucznia w I i II semestrze.
6. O zagrożeniu oceną niedostateczną, nauczyciel informuje wychowawcę ucznia na miesiąc przed klasyfikacją. Wychowawca przekazuje pisemną informację rodzicom.
7. Ocena śródroczna (roczna) nie jest jednoznaczna ze średnią ważoną wynikającą z dziennika elektronicznego. Ostateczną decyzję podejmuje nauczyciel prowadzący.

8. Laureaci konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim i ogólnopolskim otrzymują z danych zajęć edukacyjnych celującą śródroczną/roczną ocenę klasyfikacyjną.
9. W przypadku otrzymania oceny niedostatecznej na semestr, uczeń zalicza wskazaną partię materiału w terminie ustalonym z nauczycielem.
10. Ustalona przez nauczyciela ocena semestralna (roczna) może być zmieniona tylko w wyniku egzaminu sprawdzającego (poprawkowego). Szczegółowe zasady klasyfikacji semestralnej i rocznej określone są w WSO.
11. **Przy ocenianiu uwzględnia się indywidualne możliwości intelektualne ucznia.** Uczniowie, o których stosowną opinię wydała PPP oceniani są według odrębnych, dostosowanych do ich kompetencji matematycznych zasad, ustalonych przez nauczyciela na podstawie zaleceń PPP.

VIII. ZASADY INFORMACJI ZWROTNEJ

a) NAUCZYCIEL- UCZEŃ

- Nauczyciel przekazuje uczniowi komentarz do każdej wystawionej oceny.
- Uczeń ma możliwość uzyskania dodatkowych wyjaśnień do wystawionej oceny w przypadku wątpliwości.
- Nauczyciel pomaga uczniowi w samodzielnym planowaniu rozwoju.
- Nauczyciel motywuje ucznia do dalszej nauki/pracy.

b) NAUCZYCIEL- RODZIC

- Podczas zebrań, konsultacji i indywidualnych spotkań nauczyciel przekazuje rodzicom informacje o aktualnym stanie rozwoju i postępów w nauce.
- Dostarcza informacji o trudnościach i uzdolnieniach ucznia.
- Przekazuje wskazówki do dalszej pracy.

c) NAUCZYCIEL- WYCHOWAWCA

- Nauczyciel wpisuje oceny do dziennika.
- Nauczyciel informuje wychowawcę o aktualnych osiągnięciach i zachowaniu ucznia.
- Nauczyciel przekazuje wychowawcy informację o uczniach zagrożonych oceną niedostateczną.

IX. SPOSOBY INFORMOWANIA RODZICÓW I UCZNIÓW O INDYWIDUALNYCH OSIĄGNIĘCIACH

1. Nauczyciel na początku każdego roku szkolnego informuje uczniów oraz rodziców o wymaganiach edukacyjnych: sposobach sprawdzania osiągnięć i kryteriach oraz warunkach i trybie uzyskiwania wyższej niż przewidywana semestralnej (rocznej) oceny klasyfikacyjnej z przedmiotu.
2. Informacje o wiedzy, postępach, umiejętnościach i zachowaniu ucznia na lekcji matematyki nauczyciel przekazuje rodzicom poprzez:
 - zapisy w zeszycie przedmiotowym,
 - konsultacje indywidualne z rodzicami,
 - wychowawcę klasy, informując o poziomie wiedzy, umiejętnościach, o postępach oraz uzdolnieniach.
3. Uczeń jest na bieżąco informowany o otrzymywanych ocenach.
4. Każda ocena jest jawna.
5. Informacje o przewidywanych ocenach klasyfikacyjnych semestralnych (rocznych) z matematyki jest przekazywana ok. 1 miesiąca przed planowanym klasyfikacyjnym posiedzeniem RP.
6. Informacja o przewidywanej semestralnej (rocznej) ocenie niedostatecznej jest przekazywana w formie pisemnej rodzicom nie później niż na 1 miesiąc przed klasyfikacyjną radą pedagogiczną. Powiadomienia dokonuje wychowawca klasy.
7. W zależności od potrzeb przeprowadzane są: rozmowy indywidualne, rozmowy telefoniczne, wpisywane uwagi do zeszytu przedmiotowego ucznia oraz do dziennika elektronicznego, informujące rodziców o postępach i trudnościach w nauce ich dzieci.

8. Uczeń który w sposób nieusprawiedliwiony opuścił ponad 50% zajęć może nie być klasyfikowany z przedmiotu.

X. ZASADY WSPÓŁPRACY Z UCZNIAMI, RODZICAMI I PEDAGOGIEM SZKOLNYM W CELU POPRAWY NIEZADOWALAJĄCYCH WYNIKÓW NAUCZANIA

1. Ustalenie wspólnie z uczniem jakie partie materiału wymagają nadrobienia.
2. Ustalenie, w jaki sposób zaległości mają zostać nadrobione:
 - a) pomoc koleżeńska,
 - b) pomoc nauczyciela,
 - c) praca własna,
 - d) zajęcia wyrównawcze.
3. Współpraca z pedagogiem szkolnym:
 - a) wspólne ustalanie sposobu pracy z uczniami mającymi problemy dydaktyczne i wychowawcze.

XI. WYMAGANIA ORGANIZACYJNE NA LEKCJACH MATEMATYKI

1. Każdy uczeń musi posiadać:
 - a) podręcznik, zeszyt ćwiczeń i zeszyt przedmiotowy (muszą one być podpisane i obłożone),
 - b) ołówek, gumkę, linijkę, ekierkę, kątomierz, cyrkiel,
 - c) długopis, minimum 4 kolory kredek, nożyczki i klej.
2. Zeszyt przedmiotowy:
 - a) powinien być co najmniej 80 - kartkowy w kratkę,
 - b) nie wolno wykorzystywać zeszytu na lekcjach z innych przedmiotów,
 - c) nie można pisać, ani rysować po wewnętrznych okładkach zeszytu,
3. Sposób zapisu informacji:
 - a) zapisujemy temat i datę każdej lekcji,
 - b) można używać jedynie korektora w taśmie,
 - c) polecenia zadań domowych zapisujemy w zeszycie,
4. Estetyka zeszytu:
 - a) tematy lekcji należy podkreślać,
 - b) rysunki i schematy wykonujemy ołówkiem lub na polecenie nauczyciela kolorowym długopisem lub kredką.
5. Zachowanie na lekcjach:
 - a) po dzwonku na lekcje wszyscy uczniowie stoją parami przed klasą,
 - b) każdy uczeń ma swoje miejsce w klasie i nie zmienia go bez pozwolenia nauczyciela lub wychowawcy,
 - c) w czasie lekcji: nie żujemy gumy, nie rozmawiamy i nie chodzimy po klasie,
 - d) zachowujemy się zgodnie z zasadami dobrego wychowania, nie przeszkadzamy koleżankom i kolegom.

XII. POZIOMY WYMAGAŃ

1. **WYMAGANIA PODSTAWOWE** – zawierają wiadomości i umiejętności na ocenę:

 dopuszczającą - to takie kompetencje, które pozwalają uczniom:

- a) korzystać z nauczania określonego szczebla systemu szkolnego oraz kontynuować naukę na minimalnym poziomie,
- b) wykonywać proste zadania z życia codziennego stosowne do wieku,

 dostateczną - mają elementarny charakter i

- a) są przydatne na wyższym etapie kształcenia,
- b) znajdują zastosowanie poza przedmiotem i poza szkołą,
- c) są mocno powiązane z innymi treściami
- d) są możliwe do opanowania przez przeciętnego ucznia,

- e) są to najczęściej elementy materiału nauczania wiążące się z opanowaniem wiadomości lub nabyciem umiejętności zastosowania wiadomości w sytuacjach typowych.

2. WYMAGANIA PONADPOSTAWOWE – zawierają wiadomości i umiejętności na ocenę:

dobrą:

- a) obejmują czynności wspierające tematy podstawowe,
- b) pozwalają zrozumieć większość relacji między elementami treści nauczania, są to treści wprowadzane propedeutycznie, które w klasie następnej będą poszerzane i utrwalone, toteż często treści te w danej klasie w następnej zaliczane są do poziomu podstawowego,

bardzo dobrą:

- a) to umiejętności złożone, o charakterze problemowym,
- b) wykonanie odpowiednich czynności wymaga często przetwarzania wiedzy,
- c) są to umiejętności o wysokim stopniu trudności i abstrakcyjności,

celującą:

- a) wymagają twórczego podejścia przez ucznia,
- b) zależą od indywidualnych zainteresowań ucznia.

XIII. WYMAGANIA OGÓLNE NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE SZKOLNE

Stopień celujący otrzymuje uczeń, który:

- jego wiedza i umiejętności wykraczają poza poziom przewidziany dla danego etapu kształcenia,
- samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- w rozumieniu pojęć matematycznych stosuje uogólnienia i analogie,
- systematycznie poszerza swoją wiedzę korzystając z literatury,
- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych,
- proponuje rozwiązania nietypowe,
- potrafi oryginalnie rozwiązywać zadania o podwyższonym stopniu trudności,
- otrzymuje oceny celujące ze sprawdzianów i prac klasowych (80%),
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach matematycznych na szczeblu wyższym niż szkolny,
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, kwalifikując się do finału na szczeblu wojewódzkim, regionalnym albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania w danej klasie,
- potrafi samodzielnie i logicznie myśleć,
- potrafi klasyfikować poznane pojęcia i definiować je posługując się prawidłowym językiem matematycznym,
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu zadań o dużym stopniu trudności, a także potrafi je stosować w nowych sytuacjach,
- potrafi czytać ze zrozumieniem treści zadań i inne treści z podręcznika oraz dokonywać ich analizy,
- samodzielnie i umiejętnie korzysta z różnych źródeł wiedzy,
- podaje szczególne przypadki omawianych zagadnień,
- posługuje się kilkoma metodami do rozwiązania danego zadania,
- samodzielnie potrafi formułować twierdzenia i wyciągać wnioski na podstawie obserwacji,
- przedstawia nietypowe rozwiązania, wykorzystuje szczególne przypadki i uogólnienia,
- systematycznie uczęszcza na zajęcia,
- aktywnie pracuje w grupie, samodzielnie rozwiązuje problemy,
- systematycznie przygotowuje się do zajęć i aktywnie w nich uczestniczy,

- posiada uzupełniony zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń z rozwiązaniami wszystkich zadań,
- szanuje pracę nauczyciela oraz swoich kolegów w czasie lekcji,
- w większości sprawdziany pisze na oceny bardzo dobre,
- bierze udział w konkursach matematycznych na szczeblu szkolnym,
- uczestniczy, o ile to możliwe, w zajęciach koła matematycznego.

Ocenę *dobrą* otrzymuje uczeń, który:

- opanował cały zakres wiadomości i umiejętności objęty programem danej klasy,
- wykazuje samodzielność w rozwiązywaniu podstawowych problemów teoretycznych i praktycznych,
- skomplikowane problemy rozwiązuje z pomocą nauczyciela,
- poprawnie posługuje się językiem matematycznym i właściwą terminologią,
- potrafi czytać ze zrozumieniem treści zadań i inne treści z podręcznika,
- analizuje treść zadania, układ i przedstawia plan rozwiązania,
- potrafi sprawdzić otrzymane wyniki, rozumie sens sprawdzania swoich obliczeń,
- zadaje pytania z postawionym problemem, które ułatwią mu jego rozwiązanie,
- wykazuje duże zainteresowanie i zaangażowanie w przyswajaniu wiedzy,
- systematycznie uczęszcza na zajęcia,
- systematycznie przygotowuje się do zajęć i bierze w nich aktywny udział: sporządza notatki, uczestniczy w pracy w grupie i zachęca innych do pracy,
- systematycznie odrabia zadanie domowe,
- posiada uzupełniony zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń z rozwiązaniami, adekwatnie do swoich kompetencji matematycznych,
- szanuje pracę nauczyciela oraz swoich kolegów w czasie lekcji,
- prace klasowe pisze w większości na ocenę dobrą.

Ocenę *dostateczną* otrzymuje uczeń, który:

- opanował umiejętności i wiadomości objęte programem danej klasy w znacznym zakresie,
- potrafi samodzielnie korzystać z podręcznika i innych dostępnych źródeł,
- wykazuje samodzielność w rozwiązywaniu zasadniczych, podstawowych zagadnień, lub w szczególnych przypadkach z pomocą nauczyciela,
- wyjaśnia poznawane pojęcia na przykładach,
- odczytuje definicje matematyczne zapisywane za pomocą symboli,
- naśladuje podany wzór rozwiązania zadania w analogicznych sytuacjach,
- stosuje podstawowe algorytmy w typowych zadaniach,
- rozwiązuje proste zadania z treścią jedno lub dwudziałaniowe,
- systematycznie uczęszcza na zajęcia,
- posiada uzupełniony zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń z rozwiązaniami, adekwatnie do swoich kompetencji matematycznych,
- przygotowuje się systematycznie do zajęć i stara się brać w miarę aktywny udział w lekcji,
- pracuje w czasie zajęć: sporządza notatki, uczestniczy w pracy w grupie,
- prace klasowe i sprawdziany pisze na ocenę pozytywną (dostateczną lub co najmniej dopuszczającą).

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- posiada minimum wiadomości i umiejętności wynikające z treści podstawy programowej, niezbędne w dalszej edukacji i użyteczne w życiu,
- podstawowe zagadnienia i problemy rozwiązuje z pomocą nauczyciela, przy pomocy pytań naprowadzających,
- samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela wykonywać ćwiczenia i zadania o niewielkim stopniu trudności,
- potrafi podać przykłady do poznawanych pojęć,
- potrafi samodzielnie przedstawić najważniejsze definicje, twierdzenia, własności, konstrukcje z zakresu przerobionego materiału,
- intuicyjnie rozumie poznawane pojęcia,
- potrafi podać przykłady do poznawanych pojęć,
- zna zasady stosowania podstawowych algorytmów,
- potrafi wskazać dane i niewiadome w zadaniu z treścią,
- odczytuje przy pomocy nauczyciela dane z prostych tekstów, diagramów, rysunków i tabel,
- systematycznie uczęszcza na zajęcia,
- stara się systematycznie odrabiać zadania domowe,
- posiada uzupełniony zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń z rozwiązaniami, adekwatnie do swoich kompetencji matematycznych,
- pracuje w czasie zajęć: sporządza notatki, stara się uczestniczyć w pracach w grupie,
- sprawdziany pisze w większości przynajmniej na ocenę dopuszczającą,
- uczęszcza na zajęcia wyrównawcze, w celu nadrobienia zaległości i podwyższenia swoich umiejętności.

Stopień niedostateczny otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował umiejętności i wiadomości objętych programem w danej klasie,
- wykazuje niezrozumienie podstawowych pojęć i zagadnień,
- nie wykazuje zainteresowania na lekcji,
- nie jest w stanie nawet z pomocą nauczyciela rozwiązać zadań wymagających elementarnych wiadomości z matematyki na poziomie danej klasy,
- wykazuje niezrozumienie podstawowych pojęć i zagadnień,
- nie potrafi skorzystać z pomocy i wskazówek nauczyciela,
- nie radzi sobie ze zrozumieniem najprostszych pojęć, algorytmów i twierdzeń,
- wykazuje całkowity brak zaangażowania w przyswojeniu wiedzy,
- nie radzi sobie z prostymi problemami z życia codziennego,
- popełnia rażąco błędy w rachunkach,
- nie odrabia prac domowych,
- nie uczestniczył lub uczestniczył sporadycznie w zajęciach dydaktyczno – wyrównawczych,
- nie wykazuje najmniejszych chęci współpracy w celu uzupełnienia braków i nabycia podstawowej wiedzy i umiejętności.

XIV. WYMAGANIA SZCZEGÓLNE NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE SZKOLNE

- [PSO z matematyki 4](#)
- [PSO z matematyki 5](#)
- [PSO z matematyki 6](#)
- [PSO z matematyki 7](#)
- [PSO z matematyki 8](#)

XV. DOSTOSOWANIE PSO Z MATEMATYKI DO MOŻLIWOŚCI UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI WYMAGANIAMI EDUKACYJNYMI

W przypadku ucznia ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi oceniany będzie głównie wkład pracy w realizowane zadania, zaangażowanie w dążeniu do celu, pozytywna motywacja do nauki. Natomiast kryteria oceniania z wiedzy i umiejętności przedmiotowych będą dostosowane do indywidualnych możliwości i oparte na opiniach i wskazówkach zawartych w orzeczeniach Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Oceniana będzie również wytrwałość, systematyczność, przygotowanie do zajęć oraz wywiązywanie się z obowiązków szkolnych. Treści nauczania podlegają modyfikacji tylko w przypadku uczniów z inteligencją niższą niż przeciętna, u których nauczyciel może obniżyć wymagania nie schodząc poniżej podstawy programowej.

1. Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia posiadającego opinie poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się.
2. W stosunku do wszystkich uczniów posiadających dysfunkcję zastosowane zostaną zasady wzmacniania poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa, motywowania do pracy i doceniania małych sukcesów.
3. Uczeń posiadający aktualną opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie wymaganiom edukacyjnym na danym poziomie nauczania ma dostosowane wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych, poprzez np.:
 - w miarę możliwości wydłużony czas pracy podczas sprawdzianów, prac klasowych,
 - udzielenie dodatkowej instrukcji, wyjaśnień i podpowiedzi,
 - umożliwienie ustnego skomentowania wykonywanych działań,
 - dostosowanie zadań i poleceń do możliwości ucznia,
 - stosowanie testów wyboru,
 - wybór formy odpowiedzi (pisemna, ustna),
 - zajęcia dydaktyczne – wyrównawcze prowadzone przez nauczyciela,
 - pomoc koleżeńską.

Rodzaje dysfunkcji:

- **Dyskalkulia, czyli trudności w liczeniu**
Oceniamy przede wszystkim tok rozumowania, a nie techniczną stronę liczenia. Uczeń ma, bowiem skłonność do przedstawienia kolejności cyfr w liczbie i przez to jej zapis jest błędny. Zły wynik końcowy wcale nie świadczy o tym, że dziecko nie rozumie zagadnienia. Dostosowanie wymagań będzie, więc dotyczyło tylko formy sprawdzenia wiedzy poprzez koncentrację na prześledzeniu toku rozumowania w danym zadaniu i jeśli jest on poprawny – wystawienie uczniowie oceny pozytywnej.
- **Dysgrafia, czyli brzydkie, nieczytelne pismo**
Dostosowanie wymagań będzie dotyczyło formy sprawdzania wiedzy, a nie treści. Wymagania merytoryczne, co do oceny pracy pisemnej powinny być ogólnie, takie same, jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzenie pracy może być niekonwencjonalne np. jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przepisać ustnie z tego zakresu materiału. Może też skłaniać ucznia do pisania drukowanymi literami lub na komputerze. Nie oceniamy czytelności rysunków, estetyki wykonywanych konstrukcji geometrycznych, a jedynie ich poprawność .
- **Dysleksja, czyli trudności w czytaniu** przekładające się niekiedy także na problemy ze zrozumieniem treści
Dostawanie wymagań w zakresie formy: krótkie i proste polecenie, czytanie polecenia zadania na głos, objaśnianie dłuższych poleceń.

- **Inne rodzaje dysfunkcji** – ocenianie zgodnie ze wskazaniami poradni.
- **Uczeń ze sprawnością intelektualną niższą niż przeciętna**
 1. W przypadku tych dzieci konieczne jest dostosowanie zarówno w zakresie formy, jak i treści wymagań.
 2. Obniżenie wymagań, które obejmują wiadomości i umiejętności określone podstawą programową.
 3. Poprawa prac klasowych odbywać się będzie przy pomocy nauczyciela.
 4. Zastosowanie metod ułatwiających opanowanie materiału.
 5. Wymagania co do formy mogą obejmować między innymi:
 - a) omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności,
 - b) pozostawiania więcej czasu na jego utrwalenie,
 - c) podawanie poleceń w prostszej formie,
 - d) unikanie trudnych, czy bardzo abstrakcyjnych pojęć,
 - e) częste odwoływanie się do konkretnego przykładu,
 - f) unikanie pytań problemowych, przekrojowych,
 - g) wolniejsze tempo pracy,
 - h) szerokie stosowanie zasady pogłębienia – odrębne instruowanie dzieci,
 - i) zadawanie do domu tyle, ile dziecko jest w stanie wykonać samodzielnie.

Jednak uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, mający dostosowane wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych, powinni opanować co najmniej wymagania konieczne, żeby móc kontynuować naukę w klasie programowo wyższej lub musi być zauważony postęp w wiadomościach i umiejętnościach ucznia. W przypadku tych uczniów przy ustalaniu oceny nauczyciel może brać pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków lekcyjnych, aktywność podczas lekcji, chęć uczestniczenia w zajęciach dodatkowych.

XVI. EWALUACJA PRZEDMIOTOWEGO SYSTEMU OCENIANIA

1. Przedmiotowy system oceniania powinien służyć uczniom i ich rodzicom w obiektywnym określeniu osiągnięć uczniów.
2. Nauczyciel, zbierając opinie uczniów, ich rodziców oraz na podstawie własnych obserwacji, może zmieniać powyższe zasady. O każdej zmianie musi powiadomić uczniów i dokonać zapisu w systemie oceniania.
3. Informacje o jakości systemu oceniania nauczyciel może czerpać od uczniów i ich rodziców w formie:
 - rozmów i dyskusji,
 - ankiet wypełnianych przez uczniów i ich rodziców.
4. Po roku nauczyciel dokonuje analizy i usuwa ewentualne niedociągnięcia.

XVII. KONTRAKT MIĘDZY NAUCZYCIELEM A UCZNIEM

1. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości, uwzględniając intelektualne możliwości ucznia.
2. Oceny wystawione przez nauczyciela są jawne i uzasadnione.
3. Prace klasowe są zapowiadane, z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i podany jest zakres sprawdzanych umiejętności i wiadomości.
4. Kartkówki sprawdzające umiejętności i wiedzę z trzech ostatnich lekcji nie muszą być zapowiadane.
5. Pracę klasową poprzedza lekcja powtórzeniowa, utrwalająca sprawdzane wiadomości i umiejętności.
6. Prace klasowe i sprawdziany są obowiązkowe. Jeśli uczeń nie może pisać z całą klasą, to musi to zrobić w ciągu dwóch tygodni, w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
7. Uczeń ma obowiązek poprawić ocenę niedostateczną z pracy klasowej, w terminach uzgodnionych z nauczycielem. Ponadto uczeń ma prawo do poprawy pracy klasowej, jeśli otrzymał ocenę dopuszczającą, dostateczną lub dobrą. Uczeń poprawę tą pisze tylko raz w ciągu dwóch tygodni od oddania prac (poza swoimi lekcjami). W przypadku uzyskania wyższej oceny, wpisywana jest ona do dziennika.
8. Kartkówki (5-15min) nie podlegają poprawie.
9. Prace klasowe i sprawdziany przechowywane są przez nauczyciela i udostępniane rodzicom w czasie kontaktów indywidualnych do końca bieżącego roku szkolnego.
10. Uczeń powinien być przygotowany na zajęcia z ostatnich trzech lekcji, z których może być pytany.
11. Po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności w szkole uczeń ma prawo nie być oceniany do trzech dni (nie musi odpowiadać lub pisać niezapowiedzianej kartkówki).
12. Nieprzygotowanie (brak zadania domowego, brak zeszytu, ćwiczeń i przyborów potrzebnych do lekcji) ucznia do lekcji odnotowywane jest „-”. Pod koniec semestru wystawiana jest ocena za przygotowanie do lekcji wg skali:

Brak minusów	cel
-	bdb
--	db
---	dst
----	dop

13. Czwarte nieprzygotowanie skutkuje oceną niedostateczną. Uczeń jest jednocześnie zobowiązany do uzupełnienia zaległości na następną godzinę lekcyjną.
14. Aktywność, praca na lekcji nagradzana jest „+” lub w przypadku niewykonywania poleceń nauczyciela związanych z czynnym udziałem w zajęciach wpisywany jest „-”. Jeśli uczeń celowo utrudnia prowadzenie lekcji, rozprasza uwagę innych uczniów nauczyciel może zadać pytanie związane z omawianą lekcją i w przypadku braku poprawnej odpowiedzi wstawia „-”. Pięć plusów oznacza ocenę bardzo dobrą, cztery odpowiednio dobrą, itd. Nauczyciel może ocenić aktywność, pracę na lekcji jednorazowo oceną.
15. Odpowiedź ustna na początku lekcji może być oceniona oceną jeśli jest dłuższą wypowiedzią, a przypadku jednego krótkiego pytania „+” lub „-” wówczas:

++++	bdb
+++ -	db
++ - -	dst
+ - - -	dop
----	ndst
16. Uczeń ma obowiązek prowadzić zeszyt przedmiotowy, w którym ma zapisywać notatki na każdej lekcji. Zeszyt ma być prowadzony estetycznie, przy każdym temacie lekcji powinien umieścić datę jej przeprowadzenia. Wszystkie rysunki w zeszycie przedmiotowym lub w ćwiczeniach uczeń powinien wykonywać ołówkiem przy użyciu linijki (nie dotyczy to wykonywanych przez ucznia szkiców odręcznych). Zeszyt ma być podpisany (imię, nazwisko, klasa). Nauczyciel raz w semestrze może ocenić zeszyt ucznia (estetykę i systematyczność prowadzenia notatek).
17. Na koniec semestru nie przewiduje się żadnych dodatkowych sprawdzianów, testów zaliczeniowych w celu poprawienia oceny.

18. O zagrożeniu oceną niedostateczną n-I informuje ucznia oraz wychowawcę klasy, który pisemnie powiadamia rodziców ucznia na miesiąc przed klasyfikacją.
19. Uczeń może otrzymać roczną lub śródroczną ocenę wyższą od przewidywanej, jeżeli:
 - uzyskane przez ucznia oceny w dniach poprzedzających klasyfikację będą wyraźnie wyższe od przewidywanej;
 - uczeń napisze test roczny(semestralny) na ocenę wyższą od przewidywanej, w terminie nie późniejszym niż 7 dni przed klasyfikacją;
 - uczeń osiągnie sukcesy w konkursach matematycznych.
20. Uczeń może otrzymać roczną lub śródroczną ocenę niższą od przewidywanej, jeżeli:
 - uzyskane przez ucznia oceny w dniach poprzedzających klasyfikację będą wyraźnie niższe od przewidywanej;
 - uczeń jest nieobecny na zajęciach w miesiącu poprzedzającym klasyfikację, nieobecność ta jest nieusprawiedliwiona.
21. Przy ocenianiu uwzględnia się indywidualne możliwości intelektualne ucznia. Uczniowie, o których stosowną opinię wydała PPP oceniani są według odrębnych, dostosowanych do ich kompetencji matematycznych zasad, ustalonych przez nauczyciela na podstawie zaleceń PPP.
22. Uczeń, który opuścił ponad 50% zajęć nie może być klasyfikowany z przedmiotu.
23. Dopuszcza się zmiany w umowie za zgodą obu stron.
24. Pozostałe kwestie nie ujęte w niniejszym PSO reguluje WSO.